

**עין משפט**
**נר מצוה**

ה א מיי פֿון מהלכות פסולי המוקדשין ה' ו 1:
ו ב מיי' שם הלכה א והל' ע:
ז ג ד ה מיי פֿונ' מהל' מעילה הלכה ז:

**מוסף רש"י**

שמעוני שמבדירילין. שאם הכדיל לא פסל (דערי סה): וזכורין. אש"י: שניה בהן לא חשיבי כגולה אלא דקין במליקה ואינן מטמאין גדרים אבות הגליעה, ומועלין בהן, דלא ילאו מקדושמן; חרץ מחטאת דאין מוטעלין בה, שהרי יז לה עשויי שעת הימר לכשתיו ואש"י: דמי (לעיל) עולת העוף שעשאה למעלה, והיינו כמזוזה, ומזוזה דאין מוטעלין בה, משום דעולה כליל ואש"י פ שעשית כמזוזה אין בה הימר לכשתיו הילכך מוטעלין בה (שעיר ת"א):

### שיטה מקובצת

דשני במליקה. (מיתר) דהא מוכח לקמן דטעמא דרי יהושע משום דשניה נם מתקום שעשאה למטה ולא נמשכת להיות כחטאת, אכל היכא דליכא שניי מקום אלא שניי מעשה דמהי יי יהושע, ומיך הכי מקלי דסמיך אסיפא דמתיי דקמינ שעשאה למטה כמעשה סתן פסולה ואלא קלי וסלי (ותי החרהי): ואלא במיזוי: אין לפרש דשני כמתום מעשה למטה, דלא מדקמינ סיפא עשאה למטה והיינו דשני עשויי מכלל דמשה כשניי מעשה אלא שניי מקום מיירי, וגם אין לפרש דשני במיזוי שעשאה הוה עשאה אלא דשני במיזוי כמו בחטאת, דאש"י ואת"י א"כ מאי כעשאה חטאת והלא כחטאת צינען תרתי הוה ומיזוי, וי"ל דאחתי כמתן דלמר מיזוי חטאת העוף אינו מעבב, וקרי ליה עשאה חטאת משום דהוי הכשר חטאת בדיעבד: ומועלין בהן חיון חטאתא ב' לה. דחטאת פסולה אין לה הימר לכשתיו, ועולה אפי' היא כשרה (לחן) בת מעילה היא, אכל חטאת העוף שעשאה הכשרה אין מוטעלין בה דכל שיש לו הימר לכשתיו אין מוטעלין בה, ואפי' וכתחלה חטאת העוף אינה חטאת שחטטה הכשרה דהא בגמ' והכא איכא היתר מליקה דהא בגמ' חטאתא שניי מקום דגבי חטאת כהואל, וי"ל דקורא היתר חטאת מוציאה מידי מעילה משום דלאחר שחטטה הכשר לקבל דם לאלתר, אכל בעוף דליכא קנהל לא מהני היתר מליקה להפסיק מידי מעילה:

## סו:

**נימא דלא בר"א בר"ש**. לעיל (דף סה: ד"ה ורבי) פירשתי: **חטאת העוף כמעשה עולה פסולה**. דשני במליקה. פי' מלק בג' צ' סימנין והכדיל. וכי קאמר שני כהזהה היינו שלא הזה אלא מינה והכל עשה למטה כדין חטאת ולא מני לפרושי שני במליקה שעשאה למעלה

דהא מליקה בכל מקום כשירה ובשני כהזהה ליכא לפרושי שהזהה הו למעלה משום דקאי על רישא דקמני עשאה למטה וכן צבא דעולת העוף כמעשה חטאת דקאמר דשני במליקה היינו שלא מלק רק סימן אחד וכי קאמר שני במיזוי היינו שלא מיצה אלא הזה תחת המיזוי והכל למעלה ולא מני לפרושה דשני במליקה ובתר הכי דשני במיזוי וכגון שעשאה למטה כדין חטאת דהא קאי על רישא דקמני עשאה למעלה ובענין זה אחי' כולה בפשיטות: **דשני** במליקה **נימא דלא כרבי יהושע דאמר אין מועלין**. תימה לי טעמא בה דרבי יהושע משום שעשאה למטה ובסימן ראשון נפסלה מעולת העוף וגם הזה למטה כחטאת העוף לכן נמשכה להיות כחטאת כך מפרש רב אשי טעמא לקמן אצל הכא מלק סימן אחד כחטאת למעלה אין זה פסול עולה בסימן ראשון וגם לא הזה (הכא) דהשמתא לא נמשכה להיות כחטאת כיון שלא הזה וגם לא נפסל בסימן ראשון ממעשה עולת העוף. **כדיו"ך: ואלא** במיזוי. משמע דכל הך צבא דעולה מיירי במיזוי ותימה כמעשה חטאת הו היכי מיתוקמא דשני במיזוי דאי עשה הוה ואח"כ מיזוי אחאי מיפסלל עולה בכך כיון שעושה אח"כ מיזוי מדם הנפש ואי משום דדרשינן בסוף פירקין דלעיל (דף סה.) דמו כל דמו וכיון דעבד ליה הוה ליכא כל דמו במיזוי לא מסתבר שאם נשךר מעט מהדם שחפסל בכך וה"נ מ"ש וכי תימא דלא מוקי במיזוי אלא ההיא דכוין מועלין בהן דקאי אפי' עשאה לעולת העוף למטה כמעשה חטאת לשם חטאת אצל הך רישא מיירי דשני במליקה א"כ צלאו הנך דיוקי דקדייק ואילי הוה מני לאקשויי רישא הו וסיפא במליקה ומינעתא במיזוי דצבא דחטאת העוף

אוקיימנא רישא דשני במליקה וסיפא כהזהה והך צבא דעולה מיתוקמא דשני במליקה כדפרישית ונראה לפרש דלעולם מיירי הך צבא דעולה דשני במיזוי וגרעא [נמשךר מעט] משום דמיד כשהוה והגיע דם למזבח נתכפרו בעלים מדשמואל דלעיל פ"ב (דף כו: ו) והרי נתכפרו בפסול ולא מהני מה שמתמנא אח"כ כיון דכבר נתכפרו ומיהו תימה הוה לומר דנתכפרו כשעשה עבודה שלא כדינה דלא דמי לנתנו על הכבש הוה ועל היסוד שהעבודה כמזוזה אלא שגיהה מקומו ונראה הו כפי' הקונט' דכמעשה חטאת היינו שלא עשה מיזוי אלא הוה למי"ד ה מיזוי [בחטאת] לא מעבב ופסולה משום דלא עשה מיזוי בעולה זו דליכא א' לפרושי דשני במיזוי שעשה המיזוי למטה דהא קאי ארישא עוד דהיינו סיפא (עשאה למטה) דקמני עשאה למטה כמעשה כולן וה"פ [הקונטרס] לעיל גבי חטאת כמעשה עולה ומפרש דשני כהזהה היינו שלא אלא מינה גרידא ומיהו עדיין מה לו להש"ס לדקדק על צבא זו אלא במיזוי דמשמע שאין יכול להקשות בענין אחר רישא וסיפא במליקה ומינעתא במיזוי צלאו הכי יכול להקשות דצבא דחטאת אוקיימנא רישא במליקה וסיפא כהזהה ופלוגתא דר"א ור' יהושע במליקה ונראה שאין הש"ס מתמיה על סיפא דצבא

דחטאת במאי דמיירי דשני כהזהה כיון דלא משכחת בה פסול בשניי דמליקה דמליקה בכל מקום במזבח כשירה ז' וא"ת ה לא שני אלא במיזוי אחאי מועלין בהן למאן דלמר היתר שחטטה שנינו גריש מסכת מעילה (דף ה.) וזה היה לו היתר שחטטה ויאלה מידי מעילה וכן חטאת שעשאה למעלה כמעשה כולן ואפילו כמעשה חטאת לשם חטאת וקמינ סיפא דמועלין בה אחאי הרי היה לה שעת הכושר והיתר ה' מליקה:

## חטאת העוף פרק שביעי זבחים

**גב' דשני במאי**. אכמעשה עולה לשם חטאת קאי ומיזעי ליה אחי' דכר כחטאת עשה כמעשה עולה: **אי נימא דשני במליקה**. שהכדיל: **נימא**. הא דקמני פסולה דלא כר"א: ומאחר הש"ס מאי קשיא לך כהאי דחאי פליגי רבנן ה עליה ולא מי אוקמה סתמא דפירקין דלעיל דלא כר"א

דקמני [סד:] הכדיל כחטאת פסול: **לא**. כלומר הך אפי' כר"א: **דשני כהזהה**. שלא הזה אלא מינה שהמיזוי היא עבודת העולה: **ה"נ מסתברא**. דכל שינוי דמתני' כהזהה הו: **דשני במאי**. אחי'ו ה עבודה למעלה עשה: **כאמר מר**. גבי חטאת העוף בפירקין דלעיל [סג:] מליקה בכל מקום כו' ה ומדסיפא דאיירי בשניי למעלה כהזהה איירי רישא נמי דאיירי בשניי מעשה כהזהה מיירי: **הא כדאיפא והא כדאיפא**. כל חדא וחדא במה דהוי שינוי לגביה מיירי רישא דמיירי בשניי מעשה איכא למימר דבמליקה נמי איירי סיפא ה דמעשה דמליקה לא הוי שינוי מיתוקם כהזהה: **דשני במאי**. הני מעשה ה חטאת דקמני במאי שני: **דשני במליקה**. שלא הכדיל: **מדקמני א'** **סיפא**. כלומר הא דקמני סיפא כולן מועלין בהן וקאי נמי ה' אעשה כמעשה חטאת לשם חטאת: **נימא דלא כרבי יהושע**. דאחיו אמר ג' אין מועלין בהן במתניין: **אלא במיזוי**. ובהא לא פליג ר' יהושע דטעמא דכרצ אלא דלמר [סו:] אומר היה רבי יהושע עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת נמשכת משם עולה ונעשית חטאת העוף והאי טעמא ליכא למימר אלא דכשני במליקה כהמפרש לה רב אשי לקמן [שם] משום דעולה כריכה שני סימנין וחטאת כשירה בסימן אחד מליקת יד עולת העוף למטה לימא זה שמומלקה למטה ולשם חטאת בסימן ראשון השלים זה כל מעשה החטאת לפיכך יאחזה בה ה משם עולה ונעשית חטאת והוה חטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת שאין בה מעילה אצל היכא דבמליקה לא שני ומולקה למעלה וכמעשה עולה תו לא נמשכת הו בשניי דמיזוי שלא מינה אלא הוה כדין חטאת למטה למיניה

חטאת העוף: **אימר דא"ר יהושע דשני במליקה**. וטעמא כדפרישית: **רישא במליקה**. משום דבעית לאוקומה ה' דלא כר"א כרבי שמעון דאיתוקמא סתם ה' כדאיך פירקין והך סיפא פלוגתא דרבי יהושע ע"כ במליקה: **מינעתא במיזוי**. דמיתוקמא ה' כרבי יהושע משום דר"א שומתי הו: **באתנ' וכו**ן. אש"י שנספלו מליקתן מטהרתן מידי נבלה ה: **ואין מטמאין צנים הבליעה**. כדין נבלת עוף טהור: **ומועלין בהן**. ואף כחטאת הואיל ונפסלו ואין בהן שעת היתר לכהנים לא ילאו מידי מעילה שבהן: **הוין מחטאת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת**. דכשירה היא ויש לה שעת היתר לכהנים ושוב אין בה מעילה אפילו לזר: **רבי אליעזר אומר מועלין צה**. דהא עולה היא ומי הו'יאה ממעילתה, שעת היתר לכהנים אין לה: **רבי יהושע אומר אין מועלין**. דכיון דשניה שמה ומעשה ומקומה לשם חטאת נעשית חטאת כדמפרש בגמ' [סו:] **ומה חטאת העוף שאין מועלין א' לשמה**. שהרי נאכלת לכהנים: **שינה אם שמה**. ופסלה ה' ולא צאה לכלל היתר מועלין צה דהא רבי יהושע גופיה לא פליג עליה ה': **לדבר שיש בו מעילה**. לשם עולה: ששחטן

דחטאת במאי דמיירי דשני כהזהה כיון דלא משכחת בה פסול בשניי דמליקה דמליקה בכל מקום במזבח כשירה ז' וא"ת ה לא שני אלא במיזוי אחאי מועלין בהן למאן דלמר היתר שחטטה שנינו גריש מסכת מעילה (דף ה.) וזה היה לו היתר שחטטה ויאלה מידי מעילה וכן חטאת שעשאה למעלה כמעשה כולן ואפילו כמעשה חטאת לשם חטאת וקמינ סיפא דמועלין בה אחאי הרי היה לה שעת הכושר והיתר ה' מליקה:

### מסורת הש"ס

א [לעיל סה: ה] ג [ומעילה ג, א]
א [לדף, ד] מעילה ב.

### הגהות הב"ח

א [רש"י ד"ה שניה את שמה וכי לא פליג עליו (דלגרי) בשינה שמה לשם עולה שם זו מעילה כ"ל והד"א:

### שינויי נוסחאות

א [שמעון ה"ב דלא כראב"ש, לא הב"ע דשני כו' (ש"ס): ב] כתיב ודיו מלקה ובשמיני מוקן מליקה (ש"ס): ג] צ"ל אלא הא דקמני (כ"ב): ד] י"א אלא (כ"י): ה] תמיכת וכו' עד עולת העוף, שייך למטה הקדמת רבנן ממק' (ש"ס): ותיבת עבודה עשה למעלה אלא (כ"י): ו] תמיכת וכו' עד עולת העוף, שייך למטה הקדמת רבנן ממק' (ש"ס): ז] צ"ל מתני' ותיבת עבודה עשה למעלה (כ"י): ח] כולן הס"ד ומיזוי ומדסיפא (כ"ב): ט] סיפא דלמעלה במליקה לא הוי שינוי (ש"ס): י' כמעשה כו' דקמני במתניין (כ"ח): יא] צ"ל דקמני (כ"ב, ש"ס), ועיי' לעיל אות ג: יב] גמי אעולה כמעשה למטה כמעשה (ש"ס): יג] אמר בהא אין (כ"ח): יד] ומליקת עולת העוף אינה אלא למעלה וזה כו' (שפ"י): כח"י (ש"ס): הו] מיתב בה לימא ככ"פ: הו] ממשכא (ש"ס): זב] צ"ל נפסלה (ש"ס), וכעיי' בכתח"י: זב] צ"ל שמולק (ש"ס): זג] צ"ל שיהוה (ש"ס): בח] צ"ל דטעמא (ש"ס): בוז] חטאת לשם עולה וכמעשה חטאת לשם חטאת היכי (ש"ס וג"יו), וצ"ק לפרשני: בז] י"א רישא ומינעתא במליקה וסיפא במיזוי (ג"יו), ועיי' עולת שלמה מה שפי' צה, ובס"ד"ק כתב דטקא זה הוה טעות, ע"כ: בח] הכבש שלא כנגד היסוד כ"ל, ותיבת ועל נמקס (ש"ס): בג] ונראה לפרש דכמעשה חטאת כ"ל, ומינות כפי' הקונטרס נמקס (ש"ס): [ז] צ"ל כמ"ד (ש"ס): [זא] מתיבת דליכא עד ומיהו מוקף בש"מ, ונרשס מוספת: [זב] גיר' ח"י' וא"ת אליבא דראב"ש דלא שני אלא כהזהה אמאי כו', דנעוה ששני במיזוי לא שייך היתר מליקה להפסיק מידי מעילה, וע"ש וצ"ק: [זג] צ"ל היתר (כ"י): [זד] כ"ה כתיב' אכל מינות חרץ מחטאת נראה מיותר דהא קאילי ומפרש רישא דמועלין: